

nieuw hoe de Fransche Gereformeerden steeds verder van huis geraken.

Frankrijk. Strijd tusschen L. Monod en E. Doumergue.

Reeds meermalen deelden wij het een en ander mede omtrent den Theologischen strijd die in Frankrijk en Zwitserland ontbrandde, door het opkomen van een „nieuwe school.“ Het is geen ongewoon verschijnsel op Godgeleerd gebied dat een nieuwe school opkomt en weder verdwijnt. Geen dertig jaren geleden bloeide in Duitschland de Tubinger school zeer, maar op het oogenblik is het die van Ritschl die den boventoon heeft. Maar ook vindt men onder de volgers van Ritschl een rechter en een linkerzijde hetgeen de voorbode is van den ondergang der school. De geschiedenis leert dat de Godgeleerde stelsels opkomen en verdwijnen; maar het Woord Gods blijft in eeuwigheid en ook die Godgeleerdheid die op het Woord van God gegrond is, zal steeds op deze aarde hare beoefenaars vinden.

Ongeveer een jaar geleden verdedigde de predikant Leopold Monod van de Vrije Kerk van Lyon een proefschrift voor de Parijsche Theologische Faculteit, getiteld: „Het vraagstuk van het gezag.“ Dit academisch proefschrift vond bij de liberalen zulk een weerklank, dat de hoogleraar E. Doumergue van Montauban, meende er tegen te moeten getuigen, waarom hij een proefschrift uitgaaf onder den titel van: „Het gezag in zake het geloof en de nieuwe school.“

Wat de heer Doumergue moest geërgerd worden door het proefschrift van den predikant van Lyon, is wel te verstaan, wanneer men weet, dat deze het geopenbaarde Woord Gods in twee woorden wil samenvatten: liefde en heiligheid. „De openbaring in Jezus van Nazareth van de goddelijke liefde en van de goddelijke heiligheid in haar wederkerige doordringing en het hierdoor ontstaan van het rijk Gods, waarin de zondige begenadigde en wedergeboren menschen in de gerechtigheid en in de liefde zich verenigen, om een volk van broeders te vormen, dat is het nieuwe feit... dat is het wezenlijke van het Woord Gods, de Christelijke objectieve autoriteit.“ Deze autoriteit wordt geconcentreerd in de persoon van Christus, welke intusschen slechts in dingen die enkel en alleen het heil betreffen voor ons autoriteit zijn kan. Men kan bijv. zeer goed een Christen zijn, zonder, gelijk Jezus, aan te nemen, dat er een persoonlijke duivel bestaat, als men slechts, gelijk hij, het goede als een vreeselijke werkelijkheid bestrijdt. Christus heeft in het geheel niet een nieuwe leer willen bieden, anders had hij een, zij het ook een korte geloofsbelijdenis opgesteld; hij wilde der wereld een nieuw leven brengen, en de waarheid, die hij openbaart, is, naar de Schrift, niet iets, dat men slechts verstaat en in gedachte houdt, maar dat men beoefent en doen moet. Aan de kerk danken wij de overlevering dezer waarheid; maar daar de kerk in de overlevering der waarheid dikwijls gewaaid heeft, zoo ontstaat de vraag, of wij in de Schrift een onfeilbaar gezag hebben. In den Bijbel hebben wij Gods Woord, zij is echter niet geïnspireerd op de manier, gelijk de dogmatici der 17de eeuw het geleerd hebben. Zoo moeten wij dan uit haar het Woord Gods vinden, terwijl wij als regel het Evangelie der verlossing nemen, hetwelk onze hoogste autoriteit is. Wij mogen niet lichtzinnig verwerpen, wat ons met het Evangelie der liefde niet verenigbaar schijnt, maar ook kan ons geweten niet aan datgene gebonden zijn, wat in onze ogen met het Evangelie der heilige liefde in strijd komt.

Hoe inconsequent de heer Monod is, blijkt aanstonds uit zijne loochening van het persoonlijk bestaan, of beter gezegd van het bestaan van Satan en ook omdat hij zegt: dat men niet lichtzinnig verwerpen mag, wat met het Evangelie der heilige liefde in strijd schijnt. Daartegenover stelt de hoogleraar Doumergue: „Het geschrevene woord, waarop de Heere Jezus en de apostelen zich beroepen, dit is onze autoriteit, en wij onderwerpen ons aan dat woord, gelijk eenmaal Abraham, de vader der geloovigen gedaan heeft. Maar de nieuwe school maakt een onderscheid tusschen leer en leven; zij laat het Christendom alleen bestaan in de openbaring van de liefde en de heiligheid Gods; zij verlichtigt den inhoud der Schrift, terwijl zij den ware Godheid van Christus, zijn verlossingswerk, het voorbestaan van Christus, zoowel als het bestaan van engelen en duivelen loochent en ontkenen dat deze leerling gezag zouden hebben.

Toch staat de hoogleraar Doumergue zwak tegenover Leopold Monod. En waarom? Wij de hoogleraar van Montauban in den grond der zaak de leer van de Heilige Schrift, gelijk de Gereformeerde Kerken die belijden, loochent.

Hij maakt een onderscheid tusschen onfeilbaarheid en inspiratie. De Bijbel is hem evenzeer de openbaring Gods als de geschiedenis dier openbaring. Ware de Bijbel als zodanig onfeilbaar, dan moest hij ons omtrent de geschiedenis, de geologie, de natuurwetenschappen even zeker onderwijzen als omtrent het heil, en dat kan hij niet en wil hij niet doen. Al geeft de hoogleraar van Montauban toe, dat de grenslijn tusschen het geopenbaarde Woord Gods en het menschelek woord in den Bijbel moeilijk te trekken is in de Schrift, zoo moet dit toch geschieden. Maar men mag niet, gelijk Monod doet, datgene verwerpen, wat met het Evangelie der liefde in conflict schijnt te komen, want daarmede verheft men 's menschen geweten als het beginsel aller kennis, gelijk dit Edmond Scherer en zijn volgers gedaan hebben. De Christen onderwerpe zich gelijk Abraham aan het gezag van het gegeven woord. Scherer, Colani, Goy enz., die ook eerst het gezag van den Bijbel, daarna de heiligheid van Christus, daarna het bovennatuurlijke prijngegeven hebben, moeten Monod en de aanhangers der „nieuwe school“ tot een afschrikwekkend voorbeeld zijn.

Het blijkt duidelijk uit het bovenstaande, dat de predikant der vrije kerk van Lyon L. Monod zich op een weg bevindt, die eenvoudig dig tot ons modernisme leidt. Wellicht heeft hij daaraan niet meer geleid te worden, maar is hij er reeds. Maar zijn bestrijder, de hoogleraar Doumergue, is op denzelfden weg. Wanneer men eerst wil uitmaken wat in Gods Woord, het Woord Gods en wat 's menschen woord is, om zich daarna alleen voor het Woord Gods in den Bijbel te buigen, dan heeft men in beginsel het Woord Gods verwerpen, door te stellen, dat de menschele rede moet uitmaken wat tot Gods Woord moet gerekend worden en wat niet. Wat de Heere Jezus den Emmausgangers verweet, dient ook beide genoemde leeraars verweten: O! gij onverstandigen en trage van harte, om te gelooven al hetgeen de profeten gesproken hebben.

Gemengd Nieuws

In de Presbyteriaanse Kerk van Engeland is de aandacht gevestigd op het feit dat vele leden der Kerk, die het pluis land bewonen, niet meer zoo getrouw de openbare Godsdiensttoefeningen bijwonen als het voorgeslacht. Op menige boerenhofstede weet men van de sabbath ordinantie niets af, dan alleen dat men om het halfjaar het Sacrament des Avondmaals moet bijwonen. Heelzame is in Amerika op te merken. Er verscheen onlangs een artikel, „Het dreigend heldendom in Nieuw Engeland“. Het is een feit dat in 15 Graafschappen van 133,445 huisgezinnen, 67,842 er voor uitkomen dat zij nooit een Kerk bezoeken. Men noemt als hoofdoorzaak van dien jammerlijken toestand de vermeenvuldiging der kerken, die ieder een verschillende naam dragen. Hieruit volgt dat vele gemeenten te zwak zijn, zoodat zij telkens gevaar loopen finaalst bankroet te gaan, terwijl de gemeente slechts kort en onvoldoende door leeraars kan bediend worden. Zou de hoofdoorzaak van het verval niet meer te zoeken zijn, in de z. g. „down grade“, waardoor de bodem van Gods Woord verlaten wordt?

WINCKEL.

Voor Kinderen.

Een wonderlijke vogel.

III. (Slut)

Gij bemerkt intusschen wel vrienden, dat de Toekan zoo voor alles zijn eigen manier van doen heeft. Dat gaat zelfs door bij het slapen.

Een zeker heer die vele jaren zoo'n Toekan hield, heeft het ons verteld. Hij zegt er van: Als de schemering valt en de Toekan zijn laatste maaltijd heeft gebruikt, loopt hij een paar maal de kooi rond, gaat dan zitten op den hoogsten stok en schikt zich ter ruste; hij trekt den kop tusschen de schouders en slaat den staart over den rug. Na een uur of zoo kan men hem dan gerust genaken en den staart weer in de gewone nederwaartsche richting brengen. De staart neemt echter toch daadwerkelijk een loodrecht stand, en schijnt als om een scharnier te draaien en door een veer bewogen te worden. Na een paar uur werpt de Toekan zijn bek over zijn rechter-schouder en verbergt den snavel geheel tusschen de vederen van zijn rug. Tegelijkertijd laat hij de vederen van zijn vleugels en die welke de dijen bedekken vallen, zoodat ook de pooten geheel bedekt zijn.

De geheele vogel schijnt dan een langwerpige ronde klomp en tegen de kou is hij zoo goed gedekt, dat het gerust een beetje kan toechten of waaien, sonder dat hij er verstoort in 't hoofd van wordt of rheumatiek krijgt. Als de vrienden gelegenheid hebben de Toekan eens te zien, moeten ze dit vooral niet verzuimen. Hij wacht u bedaar af en kijkt u met zijn donkere schitterende oogen aan, alsof hij u van 't hoofd tot de voeten wil openen. 't Is echter niet geraden hem te aaien, want gelijk hij apen pikt kon hij 't ook menschen doen en zijn groote bek is wel een wapen om eerbied voor te hebben.

De Toekan is, als we hem opmerksaam gadeslaan, alweder een bewijs voor de waarheid van het woord des Heeren, dat getuigt, dat God alle ding schoon op zijn tijd gemaakt heeft. Alles aan dezen vogel is vreemd en toch heeft alles zijn nut en bedoeling. De Heere weet juist wat ons gepast is, en beschikt het naar zijn wijsheid.

DE PROEF OP DE SON.

't Gebent een enkelen keer dat reizigers niet volkomen de waarheid vertellen omtrent al wat zij gezien en doorleefd hebben. Maar daarom elk reiziger niet te gelooven is zeer verkeerd.

Vandaar dan ook, dat een beroemd reiziger, Bruce 1) geheeten, niet boozek kon worden dan wanneer men zijn woorden in twijfel trok.

Eens was hij bij een vriend ten eten en vertelde van zijn Afrikaansche reizen en hoe de inboorlingen van Abyssinië, als zij vleesch wilden eten, eenvoudig een rauw stuk nemen en dat zoo verslinden.

„Ho, ho,“ zei een der gasten. „Is dat wel zoof? Ik houd het voor onmogelijk.“

Bruce gaf daar geen antwoord op, maar verliet dadelijk de tafel, zonder dat iemand wist waarheen hij ging.

Kort daarop keerde hij terug uit de keuken. In de hand hield hij een groot stuk rauw vleesch, gezouten en gepeperd op de Abyssinische manier. Hij legde dit stuk voor den gast, die zijn woorden betwijfeld had en sprak kortaf: „Nu, mijnheer, verzoeke ik u dit op te eten. Verkliest gij het niet, dan zullen we samen vechten.“

De ander keek Bruce eens aan, die een forsche man was met stevige knuisten, en begrijpende dat het in elk geval beter was rauw vleesch te vermalen dan gebeit te worden, schikte hij zich in zijn lot en begon te eten. Het smaakte hem wel minder lekker dan 't een Abyssinier zou gedaan hebben, maar het moest wel en hij werkte het vleesch naar binnen. Toen dit gedaan was, sprak Bruce: „Ik hoop, mijnheer, dat gij nu zelf zult erkennen, dat het niet onmogelijk is.“

De ander kon er nu niets meer tegen zeggen.

AAN VRAGERS.

Van verschillende vragen, die we nu niet allen kunnen behandelen, is er een die betreft Hand. 16: 21, waar we lezen dat de stad Philippi, waar Paulus het eerst in Europa het evangelie predikte een „kolonie“ was. Wat bedoelt dat?

Het antwoord is, dat Philippi lag in het toenmalig Griekenland. Doch sinds den grooten veldslag in 't jaar 44 voor Chr. hadden er zich vele Romeinen neergezet. (Aan de Romeinen was toen trouwens heel Griekenland onderworpen). 't Is zelfs best mogelijk dat Philippi in 't geheel niet of slechts als dorp bestond, voor de Romeinen er zich vestigden.

Zij leefden er te midden der Grieken en hadden het Romeinsche burgerrecht. Zulk lieden nu van één volk, die saam te midden van een vreemd volk leven noemt men ook nu nog wel een Kolonie. Men spreekt b. v. van de Nederlandsche Kolonie te Londen. De bedoeling is dus dat te Philippi midden in Griekenland een plaats werd gevonden door Romeinen bevolkt.

Een andere vraag loopt over 1 Kon. 12: 11, 14 waar we lezen dat Rehabeam dreigde het volk, in plaats van met geeselen, met schorpienen te zullen kastijden. We moeten hier echter niet denken aan de venijnige dieren die zoo heeten, maar aan een soort van geeselen die zeer smartelijke wonden veroorzaakten en daarom genoemd werden naar de schorpienen wier angels pijnlijke steken. Zoo noemde men later een strafwerktuig dat ook veel pijn deed, een kat.

1) Spreek uit Bruce.

Wij moeten bij vele uitdrukkingen in de Schrift er aan denken dat zij een dubbele, d. i. een letterlijke, maar ook een figuurlijke beteekenis kunnen hebben, evenals dat in onze gewone taal 't geval is. Als wij b. v. in Ps. 89: 59, in Ps. 65: 10 en in 1 Petrus 2: 21 lezen van „voetstappen“, dan is het goed daarbij te bedenken, dat dit woord ook vaak een weg of pad kan beteekenen. In het Oosten waren dikwijls geen aangelegde wegen. Maar doordat men van de ene plaats toch naar de andere moest, en ieder graag den kortsten weg nam, ontstonden er door de vele voetstappen langzamerhand plat- en vastgetreden paden. Men kan dat bij ons in 't veld ook wel zien op paadjes die dienen om den weg te bekorten.

De een liep dus letterlijk in de voetstappen van den ander; zij wezen hem het pad, 't welk hij had te volgen, en zoo wordt deze uitdrukking volkomen duidelijk.

Kindelijk — en daarmee voor 't oogenblik afgedaan — nog een antwoord op de vraag: Waar onze taal, behalve in Nederland, wordt gesproken of verstaan en door hoeveel menschen.

Hierop een uitvoerig antwoord te geven, zou wat veel ruimte innemen. We zullen daarom alleen opmerken, dat onze taal, soms min of meer verbasterd of minder zuiver, gesproken en verstaan wordt in de noorderhelft van België (in 't uiterste noorden van Frankrijk ook nog), in Zuid-Afrika tot zeer ver in 't Binnenland, in het oosten, het noorden en het uiterste westen van Noord-Amerika en in onze Oost-Indische en West-Indische bezittingen. Ook zijn er vooral in den laatsten tijd vele vreemdelingen die onze taal beoefenen. Misschien kunnen we dus rekenen dat er minstens een 10 miljoen menschen zijn die b. v. een boek in onze taal geschreven kunnen lezen.

HOOGENRIJK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEHOEFEN: Maasslois A. G. Ringnald te Utrecht. — Hellevoetsluis A. P. Luning, cand. te Wintum. — Nieuwerkerk aan den IJssel J. van den Berg, cand. — Aalst en Koedijk J. J. van der Vlist, cand. te Baflo. — Hoorn, M. H. A. v. d. Valk, cand. te Scheveningen.

BEDEANKT: Scheveningen B. J. J. A. Ploos van Amstel te Reijsum.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEHOEFEN: St. Annaland, J. R. van Kooij te Steenderen. — A. J. L. van der Vlist te St. Pancras. — Katwijk aan den Rijn S. Dijkstra te Hilversum. — J. van der Vlist te Hilversum. — J. H. de Zierke te Vinkeveen. — J. Bak te Doornspijk. — Weesp, J. J. van Walsum J. G. te Noordwijk aan Zee. — Slochteren, Van den Bittel te Luten aan de Deemsvaart. — Burgwerd, Stichtum en Hartwerd, Chr. Krommels Oudekerk aan den IJssel. — Veldhoven (Gooz.), Heert te Budel (N.-Br.) — Leimuiden, Eigenaam te De Meern. — Charlois, D. J. Kares te Genemuiden.

AANGEKOMEN: Schildwolde, E. van Kleffen te Sidsburen. — Ooch, J. H. T. te Terheiden.

BEDEANKT: Sluisdijk, J. H. T. te Terheiden. — Kockengen, H. J. N. te Geldermalsen. — Oolingenplaat, L. P. A. Westerbeek van Eerten Bz. te Serooskerke. — Welsom, C. L. Voorhoeve te Denekamp. — Rouveen, L. Kalma te Hlt. — Heems kerk, J. Heek te Budel. — Workum, A. J. Ruyz A. te Oegstgeest. — Elst, C. L. Voorhoeve te Den Ham. — Birsdaard, C. E. Sipperda te Hindeloopen. — Sittard, W. G. van Doorne te St. Michielsgestel. — Wisserkerke, J. Willemsse te Hardingsveld. — Ten Boer, J. Heeringa te Scheldoburen. — Kubaard en Waaksens, J. G. K. Nonhebel te Ee. — Sneekste, ven (Fr.) W. de Vries te Rolde (Dr.)

Advertentien.

Te Landvoort overleed den 27en Juli 1892 onze jongste lieveling

LEVINUS WILLEM CHRISTIAAN, in den ouderdom van bijna tien jaren.

Dr. A. KUYPER.

J. H. KUYPER—SCHAAP.

Amsterdam, 3 Aug. 1892.

Benigt en algemeene kennisgeving.

Wegens afwezigheid buitenslands van familiebetrekkingen eerst thans geplaatst.

MEYLINK & PIERON,
Rozengracht 10-12, Amsterdam.
FABRIKANTEN van
Brandkasten.

Gouden medaille. Attesten ter inzage. Een Brandkast, die de vuurproef doorstaan heeft, steeds te bezichtigen.

Orgelhandel.
P. VAN LEEUWEN & ZON,
Warmoesstraat 73, Amsterdam.
RUIME KEUZE in prijzen van
f 65, f 85, f 100 etc.

Verjarings-Cadeau.
Mooier, doelmatiger, praktisch geschenken dan de
LAMPEKAP
ad f 1.70,

passend voor elke Hanglamp, bestaat er niet.

In verschillende kleuren!!!

Behoud der oogen!!!

Sieraad voor Salon, Huiskamer en Veranda!!!

Toezening onmiddellijk na ontvangst postwissel, waarop staat: „Lampekaps“ en verlangde kleur, bureau Standaard.

Verschenen:

ACTA van de vierde Voorloopige Synode,

VAN

Nederlandsche Gereformeerde Kerken.

Gehouden te AMSTERDAM,

7-16 Juni 1892.

GEVOLGD DOOR DE

ACTA van de GENERALE SYNODE

DER

Gereformeerde Kerken in Nederland,

in den naam onzes Heeren Jezn Christi gehouden te Amsterdam, 17 Juni 1892.

Prijs f 2.90.

Amsterdam.

J. A. WORMSER.

P. VAN EIJK.

FIRMA JOHANNES KRAMER & Co.,

Dam 15-17, Amsterdam.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, vreemde COUPONS enz. Wistelen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIEN en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO met rentevergoeding van 1/2 pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Heden verscheen:

TER NAUWERE SAMENBINDING

EN

ter heerlijker openbaring van Gods gemeente op aarde, naar aanleiding van de vereniging der Gereformeerde Kerken in Nederland in één kerkverband,

DOOR

J. J. A. PLOOS VAN AMSTEL,

Bedienaar des Woords te Reijsum.

Prijs f 0.25.

Amsterdam.

J. A. WORMSER.

HÖVEKER'S BOEKHANDEL.

KALVERSTRAAT bij het SPUI No. 154,

AMSTERDAM.

Vrije Universiteit.

Door bijzondere omstandigheden zijn onderstaande regelen, die voor een vorig nummer bestemd waren, evenwel liggen. Zij komen dus wat laat. Nu ze echter geschreven zijn, mogen ze hier nog een plaats vinden.

Met veel opgewektheid en onder vele blijken van belangstelling is de dertiende jaarvergadering van de Vereniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag in Groningen gehouden. Reeds menigmaal, gelijk ook nu, heeft de Heere op deze samenkomsten een rijke verkwikking geschonken en licht gegeven en goeden moed, om den ijver te verlevendigen, en de sterkte des vertrouwens te doen rijzen; terwijl ons hart zoo genigd is om telkens te verluisteren en weg te zinken in mistrouwen en moedeloosheid.

Dat dan ook een zaad van heiligen zegen in deze samenkomst gestroofd zij, waarvan veel vrucht kome, ook over onze plantsoenen van wetenschap tot heil van ons volk en tot vervulling van zijne dure behoefte.

Zoo gaarne had ik ook nu, gelijk tot nog toe telken jare, den liefelijken zegen van dit samenrijzen genoten; doch ik werd hierin door overwegende omstandigheden verhinderd. Zeker had ik dan deze gelegenheid, die zich daartoe zoo schoon leent, aangegrepen om het daaraan te leiden dat van den zegen, dat genoten, ook iets ten goede van ons Studiefonds mocht komen. Ook in het Noorden, waar nu weer zoveel warme belangstelling in onze geliefde stichting betoond is, bestaat helaas nog al te weinig bekendheid met het Studiefonds, en is er geringe opgewektheid om mee te helpen voorzien in de vele nooden en behoeften van dit fonds.

In de stad Groningen bestaat wel een stuijversvereniging, die door den ijver van een belangstellende zuster is opgericht, en die ons gedurig verblijdt door hare milde bijdragen. Maar overigens komt ons tot nog toe uit de gansche provincie schier geen enkele gave ten goede. Dit kan en zal zoo niet blijven; God wil het anders. Hij verwekke hier en elders vele helpers, die met ons de vele lasten ons opgelegd wenschen te dragen en te helpen verlichten.

Werde dit eenvoudig woord als een woord van nabetrachting ontvangen! en zoo gezegend dat er een rijke nalezing uit voortkome!

DE HARTOG.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan contributie: door den heer G. de Leeuw te Utrecht, van de 10 cts. Vereeniging f 28.30; door het Loc. Comité te Amsterdam f 25 en f 3; samen f 28; uit Nieuwer Amstel van M. v. d. S. f 3; aan collecten: van de Geref. kerk te Gaast f 8.17½; van idem te Piam f 7; Geref. kerk te Watergraafsmeer f 4.36½; aan schenkingen: door den heer G. de Leeuw te Utrecht, geconcentreerd in de Oosterkerk, van W. M. en J. M. f 10; door den heer J. Kloppe, namens den kerkeraad te Poortvliet f 5; door den heer D. Geerling Ma. te Eschde f 5; door het Loc. Comité te Rotterdam gevonden in de collecte Geref. kerk B. te Rotterdam f 2.50; Geref. kerk te Kralingen f 3; samen f 5.50; uit het busje van mej. Gez. J. te Sn. f 1, door den heer Jb. de Jong te Goudswaard van N. N. f 1.

Voor het Hospitium:

Door den heer D. van Pelt te Zwijndrecht

van de halvestuiversvereen. f 10; van G. en A. S. te A. f 2.50 uit het busje van mej. Gez. J. te Sn. f 1.

Voor de Medische faculteit:

Van mej. Gez. v. d. P. te M. f 4.75; uit het busje van mej. Gez. J. te S. f 1.

Voor het Studiefonds:

Bij Prof. Dr. A. H. de Hartog ingekomen: door den heer G. de Leeuw te Utrecht, van mej. A. v. H. f 1; geconcentreerd in de Geref. kerk B. te Hilversum f 1; van T. te R. f 20; door mej. B. van mej. V. te R. f 2.50; door P. A. P. te D. van de halvestuiversvereniging driemaandelijks bedrag f 11.48; door J. Kr. te 's-H. van de halvestuiversvereniging 2ste storting f 100; door mej. J. te Gr. van de halvestuiversvereniging f 21; door mej. B. O. te R. van eenige huismoederen f 10; van mej. Gez. J. te S. uit een busje f 1; Halvestuiversvereniging te M. door Gez. v. d. P. f 28; halvestuiversvereniging te Amsterdam f 31.35; door mej. T. en W. te S. van de halvestuiversvereniging f 12.37½.

S. J. SEEFAT, penningmeester.

Hilversum.

UITGAVE van HÖVEKER & ZON,

TE AMSTERDAM:

GEDICHTEN

VAN

J. A. WORMSER.

Prijs f 1.25. In stempelband f 1.90.

De zestiende aflevering verscheen van:

DE

Heidelbergsche Catechismus

IN

Twee en Vijftig Leerredenen,

DOOR

H. HOEKSTRA,

Predikant bij de Nederlandsche Gereformeerde Kerk te Utrecht.

25 afleveringen à 3/4 bladz. groot formaat, compres gedrukt, à f 0.15 de aflevering.

In geen geval wordt meer dan f 3.75 in ekening gebracht; ook niet indien het werk meer dan 50 vel mocht beslaan.

Amsterdam. J. A. WORMSER.

Uitgave van J. A. WORMSER, te Amsterdam:

PONTIUS PILATUS.

EENE STUDIE,

door Dr. J. WOLTJER.

Prijs f 0.50.

GEDRUKT TER KON. NED. STOOMDRUKKERIJ, WARMESSTRAAT 106, AMSTERDAM.

De blad
Bijdragen
van de bla
aan de AD
Inzending
kunnen vo

„Erlijk

Onze w
der bloem
eigen hart
voor ons,
genieten,
voelen, en
staan kond

Want j
met een pr
en in sch
geuren, in
vertolken
den gang o

De Schr
ons altoos
te wijzen.

onder de d
verhaalt. U
aandoenlijk
velds, scht
Salomo oo
lijkheid. En
de Schrifte

gras en op
om u te he
van uw me

Voor al in
liefde de
veldbloem

Als door e
warme kli
bodem te n
eens niet g
groen van
mot duize
blauw en s
even snel
zijn. Als o
zengende v

ligt al het
van dat ve
verwelkt
meer vindb

En met
psalmist
aan het le
gras niet o

„De dag
gras, gelijk
maar als ev

zoo is zij
haar niet n

Voor al t
van zoove
veldbloem

beter dan
staat ge da
loos wegral
gras.

Volwas
ven op on
den meer
hadden ze
overzomer
vaster vor
een breede
delijk ons

den indruk
dan van e
haar steel e

Maar als
oproep, on
die veldblo
zoo stil ve
drukking v

In dat l
weinig sla
geen bloem
veldbloem

zijn